

Sağ ve sol elde kerahet ve sünnet

Nuri Angın: “Peygamberimiz sol el ile yemiş midir, sol elini kullanmış mıdır? Kişi solak ise ne yapmalıdır? Zaruret halinde veya zaruret dışında sol el ile neler yapılır, neler yapılmaz? Zaruret halinde sol el ile yemek yenir mi, su içilir mi?”

SAĞ VE SOL ELDE SÜNNET

Peygamber Efendimiz (asm) yemek ve içmek için sağ elini kullandığı gibi¹; sağ el ile almayı, sağ el ile tutmayı, ayakkabı ve elbise giymeye ve abdest almaya sağ taraftan başlamayı tavsiye buyurmuştur.² Şu halde yemek ve içmekte sağ eli kullanmak, diğer işlere ise sağdan başlamak sünnettir.

Sol el ile yemek ve içmenin tek zarureti, sağ elin özürlü olmasıdır. Sağ el tembelliği özür değildir. Sağ el sağlıklı şekilde var oldukça, sol eli yemek ve içmek için kullanmak caiz değildir.

Sol eli taharette, sağ eli yemek ve içmekte kullanmak sünnettir. Zorunlu haller dışında bunun aksi sünnete uygun düşmez.

“SAĞINLA YE!”

Ömer İbnu Ebî Seleme (ra) anlatıyor: “Resûlullah’ın (asm) terbiyesinde bir çocuktum. Yemekte elim, tabağın her tarafında dolaşıyordu. Resûlullah (asm) beni uyardı: ‘Evlât! Allah’ın ismini an, sağınla ye, önünden ye!’ Bundan sonra hep böyle yedim.”³

Seleme İbnü’l-Ekva’ (ra) anlatıyor: “Resûlullah’ın (asm) yanında bir adam sol eliyle yemek yemişti. Peygamber Efendimiz (asm): ‘Sağınla ye!’ buyurdu... Adam kibri dolayısıyla: ‘Yiyemiyorum!’ dedi.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (asm): ‘Yiyemez ol! Onu böyle demeye kibri sevk etti!’ buyurdular. Bundan sonra adam elini ağzına kaldıramadı.”⁴

İbnu Ömer (ra) anlatıyor: “Resûlullah (asm) buyurdular ki: “Sizden kimse sakın sol eliyle yiyip içmesin. Çünkü şeytan soluyla yer içer.”⁵

SAĞDAN BAŞLAMAK

Sağdan başlamak ile sağ eli kullanmayı birbirinden ayırt etmemizde fayda vardır. Birçok işte sağdan başlamak sünnettir; fakat işin devamında sol eli veya sol ayağı kullanmak bir zaruret olur. Söz gelişi ayakkabı giymeye sağdan başlanır; ama hemen ardından sol ayağa da ayakkabı giyilir. Abdest almaya sağ taraftan başlanır; ama hemen ardından sol taraf da yıkanır ve ihmal edilmez.

“Devamlı kullanma” konusunda sadece yemek ve içmekte sağ el sünnettir.

Diğer fiillerde sağdan başlamak kaydıyla, iki elden hangisi daha yetenekli ise, o el kullanılabilir.

KERAHET VE SÜNNET

Bu durumda, sağ el ve sol el kullanımı konusunda;

A) Sünnet olan:

1- Tahareti sol el ile yapmak, 2- İşe sağdan başlamak, 3- Yemek ve içmekte sağ eli kullanmaktır.

B) Mekruh olan:

1- Tahareti sağ el ile yapmak, 2- İşe soldan başlamak, 3- Yemek ve içmekte sol eli kullanmaktır.

Ancak yukarıda işaret ettiğimiz üzere sağ elde hastalık, engel, özürlülük, sakatlık...vs. gibi manialar söz konusu ise, bu durumda zorunlu olarak mevcut olan sol eli kullanmakta bir sakınca yoktur.

DUÂ

Ya Rab! Ya Hannan! Ya Mennan! Ya Deyyan!

Ehl-i imanı şeyâtîne ezdirme! Müslümanı Müslümana kırdırma! Müslüman'ı düşmanına yedirme! Müslüman'a kâfirin minnetini çektirme! Müslüman vatanında kâfirin çizmesini gezdirme! Müslüman'ın işini, aşını, asayişini, alâyişini, nümayişini, yükünü, ihtiyacını, himayetini, müdafaasını, izzetini kâfirin eline bırakma! Müslüman'ı Müslüman'a dost kıl!

Âmin!

Dipnotlar:

1- Câmiü's-Sağîr, 1/281.

2- a.g.e., 1/286, 1/469.

3- Buhârî, Et'ime 2, 3; Muvatta, Sıfatu'n-Nebiyy, 32, (2, 934); Ebu Dâvud, Et'ime 20, (3777).

4- Müslim, Eşribe 107, (2021).

5- Müslim, Eşribe 106, (2020); Ebu Dâvud, Et'ime 20, (3776).